

مرکز آزمون مجتمع علامه طباطبائی	 مجتمع فرهنگی، آموزشی علامه طباطبائی	آموزش و پرورش شهر تهران		دبیرستان های دوره دوم مجتمع علامه طباطبائی		
		نام و نام خانوادگی دانش آموز:		امتحانات نوبت اول		
		پایه: یازدهم	رشته: ریاضی - تجربی	زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: چهارشنبه ۶ دی ۱۴۰۲	
		تعداد صفحات: ۴ صفحه	شماره کلاس:	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲		

بخش اول - قلمرو زبانی (۲ نمره)

انمره	<p>۱- معنای هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) به من آورید آخر صنم گریزپا را / ب) ابلیس پرتلبیس یک باری گرد او طواف می کرد. پ) هر روز خنیده نام تر گشت / ت) نامه نبشته آمد و به توقیع مؤکد گشت. پاسخ: الف) بت، معشوق / ب) حيله و مکر به کار بردن، نیرنگ سازی پ) مشهور، معروف / ت) مهر و امضای پادشاهی</p>							
انمره	<p>۲- برای هر یک از کلمات خواسته شده، معادلی در ابیات زیر بیابید و بنویسید.</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>الف) تلاش</td> <td>ب) اسب</td> <td>پ) بیماری</td> <td>ت) خوراک</td> </tr> </table> <p>- چون از کف موسی دم عیسی اثر تو / بر عارضه آن کرد که بر سحر عصا کرد - کجا روم؟ چه کنم من؟ ز باد شاید زیست؟ / که قوت روز به روزم تمام می ندهند - فرود آمد از باره سام سوار / گرفتند مر یکدگر را کنار - جهد تو از بهر خلق است و تو از بهر خدای / مهربان بر مردمان زاهد و پرهیزگار پاسخ: الف) جهد / ب) باره / پ) عارضه / ت) قوت</p>				الف) تلاش	ب) اسب	پ) بیماری	ت) خوراک
الف) تلاش	ب) اسب	پ) بیماری	ت) خوراک					
انمره	<p>۳- در هر مورد، نوع رابطه معنایی (تناسب، تضاد، ترادف، تضمن) موجود میان دو واژه را تعیین کنید.</p> <p>الف) مهر و محبت / ب) مهر و قهر / پ) مهر و آبان / ت) مهر و پاییز پاسخ: الف) ترادف / ب) تضاد / پ) تناسب / ت) تضمن</p>							
انمره	<p>۴- در هر عبارت، املای واژه‌های نادرست است. آن را بیابید و اصلاح کنید.</p> <p>الف) بونصر را بگوی که امروز درستم و علّت و تب تمامی ذایل شد. ب) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش / ز دیوار مهرباش آمد به گوش پ) سپیده فردا با نحیب و صفیر گلوله توپ‌های روس باز شد. ت) خاک گفت: من نهایت بعد اختیار کردم که غربت را خطر بسیار است. پاسخ: الف) زایل / ب) محراب / پ) نهیب / ت) قربت</p>							
انمره ۰/۵	<p>۵- نقش دستوری «آرام» را در عبارات زیر تعیین کنید.</p> <p>الف) دریا بر خلاف روزهای گذشته آرام بود. / ب) رامین، آرام، خود را به منزل رساند. پاسخ: الف) مسند / ب) قید</p>							
انمره ۰/۵	<p>۶- کلمه «شاه» در کدام عبارت جایگاه دستوری «شاخص» دارد؟</p> <p>الف) رخ شاه کاووس پرشرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید ب) وز این دختر شاه هاماوران / پراندیشه گشتی به دیگر کران پاسخ: گزینه الف صحیح است.</p>							

<p>۵/۰-نمره</p>	<p>۷- در عبارت «الف» جمله مجهول را به معلوم (با نهاد اختیاری) و در عبارت «ب» جمله معلوم را به مجهول تبدیل کنید.</p> <p>الف) نامه‌ها نبشته آمد. / ب) بونصر نامه را به مبشّران داد.</p> <p>پاسخ: الف) بونصر (یا هر نهاد اختیاری دیگری) نامه‌ها را نوشت. / ب) نامه به مبشّران داده شد.</p>															
<p>۵/۰-نمره</p>	<p>۸- نقش دستوری ضمائر مشخص شده را تعیین کنید.</p> <p>الف) پرورده عشق شد سرشتم / جز عشق مباد سرنوشتم ب) کز عشق به غایتی رسانم / کاو ماند اگر چه من نمازم</p> <p>پاسخ: الف) مضاف‌الیه / ب) مفعول</p>															
<p>۵/۰-نمره</p>	<p>۹- در عبارت زیر، پیوند وابسته‌ساز و جمله وابسته را تعیین کنید.</p> <p>«اگر حق تعالی را با این قالب سر و کاری خواهد بود، در این موضع تواند بود.»</p> <p>پاسخ: اگر: پیوند وابسته‌ساز حق تعالی را با این قالب سر و کاری تواند بود: جمله وابسته</p>															
<p>۵/۰-نمره</p>	<p>۱۰- نقش‌های تبعی و نوع هر یک را در عبارت زیر تعیین کنید.</p> <p>الف) پدر جلال‌الدین، بهاء‌ولد، از دانشمندان روزگار خود بود. ب) مولانا به اصرار مریدان و شاگردان، اداره مجلس وعظ را به عهده گرفت.</p> <p>پاسخ: الف) بهاء‌ولد: بدل / ب) شاگردان: معطوف</p>															
<p>بخش دوم - قلمرو ادبی (۵نمره)</p>																
<p>۱نمره</p>	<p>۱۱- جدول زیر را کامل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="480 1218 1222 1491"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>اثر</th> <th>نویسنده/شاعر</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف</td> <td>بهارستان</td> <td>جامی</td> </tr> <tr> <td>ب</td> <td>فرهاد و شیرین</td> <td>وحشی بافقی</td> </tr> <tr> <td>پ</td> <td>عبّاس میرزا، آغازگری تنها</td> <td>مجید واعظی</td> </tr> <tr> <td>ت</td> <td>مرصاد العباد</td> <td>نجم‌الدین رازی (دایه)</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	اثر	نویسنده/شاعر	الف	بهارستان	جامی	ب	فرهاد و شیرین	وحشی بافقی	پ	عبّاس میرزا، آغازگری تنها	مجید واعظی	ت	مرصاد العباد	نجم‌الدین رازی (دایه)
ردیف	اثر	نویسنده/شاعر														
الف	بهارستان	جامی														
ب	فرهاد و شیرین	وحشی بافقی														
پ	عبّاس میرزا، آغازگری تنها	مجید واعظی														
ت	مرصاد العباد	نجم‌الدین رازی (دایه)														
<p>۱نمره</p>	<p>۱۲- در بند زیر، کنایه‌ها را بیابید و توضیح دهید.</p> <p>«ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می‌دید در آن سیماب‌گون امواج لرزان / خیال تازه‌ای در خواب می‌دید»</p> <p>پاسخ: بنای زندگی بر آب بودن: ناپایداری حیات (یا هر مفهوم مشابهی) خیال در خواب دیدن: نقشه و ایده تازه داشتن (یا هر مفهوم مشابهی)</p>															

۱۳- آرایه مناسب برای هر بیت را از ستون آرایه‌ها در مقابل آن انتخاب کنید. یک آرایه اضافی است.

آرایه	بیت
جناس ناهمسان	الف) شغال نگون‌بخت را شیر خورد/ بماند آنچه روباه از آن سیر خورد
استعاره	ب) از جای چو مار حلقه برجست/ در حلقه زلف کعبه زد دست
تشبیه	پ) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست؟/ چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟
مجاز	ت) در آن باران تیر و برق پولاد/ به دنبال سر چنگیز می‌گشت

انمره

۱۴- در هر مورد، از میان آرایه‌های پیشنهادی در کمانک، آرایه مرتبط با بیت را انتخاب کنید.

الف) اگر لطفش قرین حال گردد/ همه ادب‌ها اقبال گردد. (تضمین/تضاد)

ب) کسی نیک بیند به هر دو سرای/ که نیکی رساند به خلق خدای (ایهام/استعاره)

پ) ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک/ خدا داند چه افسرها که رفته (مجاز/جناس همسان)

ت) فرزند عزیز را به صد جهد/ بنشانند چو ماه در یکی مهد (تشبیه/تلمیح)

انمره

۱۵- شعر حفظی: بیت‌های زیر را کامل کنید.

الف) زین هم‌رهان سست‌عناصر دلم گرفت / شیر خدا و رستم دست‌انم آرزوست

ب) عاقبت از خامی خود سوخته / رهروی کبک نیاموخته

انمره

بخش سوم - قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۶- هر عبارت را به فارسی روان برگردانید.

الف) یکی روبه‌ی دید بی دست و پای / فرو ماند در لطف و صنع خدای (۵/۰ نمره)

ب) امیر را سرسامی افتاد چنان که بار نتوانست داد و محبوب گشت از همگان، مگر از اطبا. (۱ نمره)

پ) تا نزدیک نماز پیشین از این مهمات فارغ شد و سواران را گسیل کرد. (۱ نمره)

ت) برو و اگر به طوع و رغبت نیاید، به اکراه و اجبار برگیر و بیاور. (۷۵/۰ نمره)

ث) حق تعالی چون اصناف موجودات می‌آفرید در هر مقام، وسایط گوناگون بر کار کرد. (۷۵/۰ نمره)

پاسخ: الف) کسی روباهی ضعیف و ناتوان را دید و از رحمت و احسان (آفرینش) الهی متعجب ماند.

ب) امیر سردرد (ورم سر) گرفت به طوری که نتوانست اجازه دیدار بدهد و به جز پزشکان، از نظر بقیه پنهان شد.

پ) تا حدود نماز ظهر از کارهای مهم آسوده شد و سواران را فرستاد.

ت) برو و اگر به فرمانبرداری و میل نیامد، به زور (علی‌رغم میل باطنی) و اجبار، بردار و بیاور.

ث) خداوند بلندمرتبه وقتی انواع موجودات را می‌آفرید، در هر مرحله، از واسطه‌های گوناگون استفاده می‌کرد.

۴نمره

۱۷- برای هر عبارت، مفهوم مناسبی از ستون مقابل بیابید.

عبارت	مفهوم
الف) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش	تناسب عمل و پاداش
ب) از عمر آنچه هست بر جای / بستان و به عمر لیلی افزای	فداکاری و ایثار
پ) گر من نظری به سنگ بر بگمارم / از سنگ دلی سوخته بیرون آرم	قدرت عشق الهی
ت) ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان‌جا رویم جمله که آن شهر ماست	جایگاه برتر انسان

انمره

۱/۵ نمره	<p>۱۸- هر یک از عبارات زیر بیانگر کدام ویژگی اخلاقی است؟</p> <p>الف) شبی آمد که می‌باید فدا کرد / به راه مملکت فرزند و زن را ب) آنچه دارم از اندک مایه حطام دنیا، کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم. پ) گویند ز عشق کن جدایی / این نیست طریق آشنایی</p> <p>پاسخ: الف) وطن پرستی ب) قناعت و بی‌نیازی پ) وفاداری</p>
۱ نمره	<p>۱۹- در عبارت زیر مقصود از قسمت‌های مشخص شده چیست؟</p> <p>«مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند.»</p> <p>پاسخ: اندیشه و عقاید کهنه و بی‌فایده / تمدن و پیشرفت (یا موارد مشابه)</p>
۰/۵ نمره	<p>۲۰- در عبارت زیر مقصود از تاریخ بیهقی، «دبیر کافی» به چه معناست؟</p> <p>«این مرد بزرگ و دبیر کافی به نشاط قلم در نهاد.»</p> <p>پاسخ: نویسنده شایسته</p>
۲۰ نمره	مجموع نمرات

دانش آموز عزیز، شما می‌توانید پس از اتمام آزمون، با مراجعه به آدرس https://alameh.ir/questions_cat/tenth یا با اسکن کردن بارکد زیر، پاسخ تشریحی و شناسنامه سوالات آزمون را دریافت نمایید.

با آرزوی موفقیت برای شما - مرکز آزمون مجتمع علامه طباطبایی

مجمع فرهنگی، آموزشی
علامه طباطبائی

مرکز آزمون مجمع علامه طباطبائی